

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

No. 6., Vol. 20., 15. června-June 15th, 1986.

Recepce u prezidenta

Rakouský spolkový prezident, dr. Rudolf Kirschlager, přijal dne 23. dubna t.r. delegaci Amerického Fondu pro československé uprchlíky v Rakousku. Byli v ní zastoupeni i dobrovolní pracovníci AFCE, kteří pomáhají řešit problémy našich krajanů-nově přechozích-v Rakousku. Vedoucí delegace Ota Koutný /první vpravo/ poděkoval panu prezidentovi /třetí zprava/ za jeho dlouholetou pomoc našim krajanům, za jeho pochopení a podporu činnosti AFCE v Rakousku a tlumočil díky a pozdrav též od prezidenta AFCE, dr. J. Papánka. V závěru svého projevu předal rakouskému prezidentovi zlatou medaili TGM a knihu o osudech československa s prosbou, aby ani v budoucnosti na nás nezapomínal.

Dr. Kirschlager poděkoval za toto uznání a téměř celou hodinu setrval s delegací v srdečném rozhovoru. Vzpomínal na dobu své činnosti v Československu jako rakouský velvyslanec v Praze, kdy i mimo své úřední povinnosti konkrétně a lidsky pomáhal. V roce 1968 pomohl tisícím Čechů a Slováků do Rakouska, i přes zákaz tehdejšího rakouského ministra zahraničí. Bylo vzpomínáno také jeho konkrétní pomoci registrantům AFCE, včetně případu několika mladých krajanů, které svým zásahem zachránil před vydáním čs. orgánům. Členem delegace byl také krajan Ludvík Kolín /třetí zleva/, který byl před časem p. prezidentem vyznamenán Zlatou záslužnou medailí rakouské republiky za činnost na poli krajanové práce a za pomoc čs. uprchlíkům. Během recepcí se zavzpomínali na dobu, kdy byl L. Kolín čs. komunistickým režimem v ČSSR vězněn a pan prezident ve funkci rakouského velvyslance mu pomáhal získat opět svobodu.

Odchodem prezidenta dr. Kirschlagera na zasloužilý odpočinek ztrácí naši lidé doma i v exilu velkého přítele a zastánce. Jedinou útěchou je, že naši delegaci přislíbil, že i v budoucnu se na něho můžeme obrátit a že se pokusí svou osobní autoritou v náš prospěch zasáhnout, pokud se vyskytnou problémy, s kterými si nebudeme vědět rady.

OK

100-LETÉ VÝROČÍ SOCHY SVOBODY

Milióny emigrantů spatřili Sochu Svobody, která se stala jejich prvním dojmem a představovala všechny jejich naděje a sny. Emigranti, kteří přicházeli do Ameriky koncem 19. století a začátkem 20. století museli proplout kolem Sochy Svobody.

Byla myšlenkou Eduarda R. Lefebvre Le Boulaye, který chtěl darovat Sochu Svobody jako projev francouzského přátelství.

Frederic A. Bartholdi, který měl návrh vypracovat, navštívil Ameriku v r. 1871, aby studoval podmínky. Navštívil mnoho měst, setkal se se stovkami podporovatelů, také prezidentem Grantem. Amerika by ale musela financovat podstavec sochy a pak celkovou údržbu. V té době se Amerika zotavovala z civilní války a neměla zájem o další finanční zatížení. Navzdory lhostejnosti Američanů, Francie sama začala sbírat peníze na Sochu Svobody.

Bartholdi po své návštěvě v Americe se rozhodl o umístění Sochy Svobody a vybral Bedloe Island v newyorském přístavu jako nejvhodnější místo. První model byl mnohem menší a po několika změnách poslední model byl 37 stop vysoký, který byl rozdělen na několik částí a každá část byla

zvětšena čtyřikrát. Socha je z měděných plátů a byl to neobyčejný výkon zkušených řemeslníků sochu zhotovit.

Zatím kongres Spojených států odhlasoval přijetí Sochy Svobody jako dar od přátelské Francie. Peněžní sbírka na podstavec a údržbu Sochy Svobody se scházela velmi pomalu. Nadšený podporovatel tohoto podniku známý novinář Pulitzer, rozvířil sběrací akci a podařilo se mu obstarat 120 tisíc dolarů, většinou to byly jednodolarové dary. Základ byl tak těžký, že loď se málem potopila. Postavení sochy trvalo několik měsíců a slavné odhalení se konalo 28. října 1886.

Letošní oslavy budou ve stopách oslav před sto léty. 3. července prezident Reagan rozsvítí šňůry světla z lodi USS John Kennedy, která bude zakotvená poblíž Sochy Svobody. Nejvyšší soudce Berger odpřísáhne 5 tisíc nových amerických občanů na Ellis Island a současně bude přísahat dalších 20 tisíc nových Američanů na různých místech Ameriky za pomoci satelitu.

INTERNATIONAL BLACK RIBBON DAY COMMITTEE FORMED

Will Promote "Peace With Freedom" And Awareness Of Continuing Soviet Enslavement Of East Europeans

(OTTAWA) — An international committee has been formed in Canada to promote both peace with freedom and an awareness of the continuing enslavement of Europeans by Soviet communists. The Toronto-based committee is planning activities on August 23rd in North and South America, Australia and on both sides of the Iron Curtain in Europe.

"This coming August 23rd — the anniversary of the signing of the Ribbentrop-Molotov friendship pact — has been set as the first annual International Black Ribbon Day. On that terrible day, in 1939, Soviet communists and Nazis capped years of co-operation by dividing the territory of Poland and the Baltic states between them," says Markus Hess, chairman of the committee.

"We will condemn the enslavement of eastern Europe and demonstrate for peace with freedom for all peoples oppressed by Soviet Communists today.

"Soviets, Nazis, Partners In Tyranny"

"We have been in touch with the Solidarity group and the Czechoslovakian Charter '77 group. We believe they will join with us in remembering those two terrible partners in tyranny — Hitler and Stalin."

"Hitler's Nazis were defeated at a terrible cost. Soviet communism, however, is now stronger than ever. The Europeans who passed from freedom into Soviet communist bondage must be remembered. We must stand together with them and their children. We must remember that the same tyrants who triumphed at Yalta are now enslaving Afghanistan. The Soviets, who divided Poland with the Nazis in the last war, are the greatest threat to peace and freedom in the world today.

"We call upon those citizens who cherish peace with freedom to stand with us and remember August 23rd. We call upon them to wear a Black Ribbon on that day to remember those who have lost their precious freedom and to cherish ours," Hess concluded.

Committee Finds Broad Support

Organizations which have so far committed themselves to supporting International Black Ribbon Day are:

- Council of Free Czechoslovakia
- Estonian World Council
- Free World Polonia Co-ordinating Council
- Hungarian Freedom Fighters World Federation
- Lithuanian World Community
- National Citizens' Coalition
- World Congress of Free Ukrainians
- World Federation of Free Latvians

An interesting opinion

BARBARA AMIEL :

/in Toronto "Sun"/

I have never understood why the United States got involved in Vietnam, halfway around the world, a culture as foreign to it as any could be. It seemed to me that America's interests lay much more firmly with Europe and she would have been better off throwing her support behind the East European countries as they tried to throw off the Soviet yoke. East Europe shares with us a culture and sense of values. Asia has a cultural language and world view that is difficult for Americans to absorb even when they apply their most frenetic Berlitz approach.

Nový ředitel BBC v Londýně

Zahraniční vysílání britského rozhlasu (BBC) má nového generálního ředitele. Stal se jím John Tusa, rodák ze Zlína, žijící od roku 1939 v Anglii, kde jeho otec byl generálním ředitelem BBC. Jan Tusa se stal v roce 1947 britským občanem a Johnem. Po středoškolském studiu dva roky vojančil, složil jako důstojník v Západním Německu a potom studoval na univerzitě v Cambridge moderní historii. Z univerzity šel do BBC a stal se tam komentátorem. Platí za odborníka na Dálný východ a jihovýchodní Asii. V roce 1983 se stal televizním novinářem roku. Tusa je spoluautorem knihy o norimberských procesech a nyní pracuje na knize o berlínském leteckém mostu proti sovětské blokáde v roce 1948.

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY

IN CZECH AND SLOVAK LANGUAGES.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.

Editor of English Section:

Monica Janeček.

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na: "KANADSKÉ LISTY", Box 520, Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí se redaktor ztotožňovat s jejich obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ... \$ 12:00

Zámoří lodí ... \$ 12:00

Zámoří letecky ... \$ 16:00

GRATULACE

Dne 18.května t.r. oslavila své 70.narozeniny známá torontská sociální a kulturní pracovnice, paní Emilie Peřinová - na našem obrázku z 22.6.68 uprostřed mezi novinářem Jožkou Procházkou a jeho manželkou Mílenou. -- Emilie Jarošová se narodila v r.1916 v Třebíči a do škol chodila v Olomouci. V roce 1939 se provdala za stavitele Václava Peřinu, který se značnou měrou podílel na výstavbě čs.pohraničních opevnění a proto za německé okupace měla celá rodina značné potíže. Po komunistickém puči v r.1948 byl Peřinův podnik silničních staveb v Brně "znárodněn". Oba se stali exulanti. Míluška Peřinová emigrovala do Kanady v r.1949 /s prvním transportem našich poúnorových/ a Václav o 2 roky později. Začátky byly obtížné. Míluška pracovala po 27 let jako vědecká pracovnice ve známých Connaught laboratořích v Torontě a do důchodu odešla v roce 1980. /Její manžel Václav zemřel po dlouhé nemoci 13.srpna 1976, před 10ti lety./ Paní Mílušce Peřinové k jejímu významnému životnímu jubileu blahopřejeme. /Pro úplnost k výše uvedenému obrázku z roku 1968: Jožka Procházka byl čs.obchodním attaché v Indii do února 48 a byl velkým znalcem této země. Přispíval do krajanského tisku, zvláště do "Našich Hlasů", které vydával Jiří Hlubuček s Josefem Kuřilem. Zemřel někdy v r.1970 a paní Milena Procházková o rok později. Fotografie je z večere na počest redaktora J. Jostena z Anglie./

Pražské uzenářství

638 Queen St. West,
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Tel.: 364-1787

MÍLA WALDAUFHOVA
-B.A.

Mezi našimi letošními graduanty je i dcera známé sokolské dvojice, Vlasty a Jana Waldaufových. Míla Waldaufová graduovala na McMaster universitě v Hamiltonu v oboru sociálních věd a srovnávacího náboženství. Má hrozně zajímavé plány pro příští rok. Včetně cvičení na VI.Sletu Čs.Sokolstva v zahraničí v Curychu ve dnech 3.až 7.7.86.

Květnová výročí rodu Gigalova

Je málo krajanů, kteří by neznali dr. Františka Gigala. Buď jako znamenitého zubního lékaře, nebo jako věrného účastníka téměř všech krajanských - zvláště kulturních - podniků.

Letos v květnu dr.Gigal oslavil dvě významná lékařská jubilea: před padesáti roky /23.května 1936/ promoval jako lékař na Karlově univerzitě v Praze. A před třiceti lety /25.května 1956/ promoval na torontské univerzitě jako zubní lékař.

Ale to není všechno. Před devatenácti lety /v roce 1967/ - a zase v květnu - graduovaly na torontské univerzitě jako zubní lékařky jeho dcery Judith Pick a Sidney Marquis. Opravdu krásná květnová výročí rodu Gigalova!

A jen tak na okraj: po únorovém puči dr.František Gigal odešel s rodinou z Československa a emigroval do Venezuely, kde svůj čas rozdělil na studia /a léčení/ břišního tyfu a zubolékařskou praxi / podle počasí/.. Do Kanady přišel v roce 1953 a málem koupil farmu, na které dnes stojí nemocnice města Scarborough. Dobře, že ji nekoupil. Vydělal by býval na ni tolik peněz, že by se vzdal praxe. A to by byla škoda. A ještě jedna maličkost. První rok po příjezdu do Kanady pracoval /spolu se svojí paní Zdenkou/ jako ošetřovatel v ústavu pro duševně choré. Měl bohatý život. A dosud má. Byl by to zajímavý životopis.

Josef Čermák.

/Poznámka vydavatele t.l.: Dr.Gigal pozorně čte "Kanadské Listy", protože se nedávno ozval, že článek o plk.let.J.Klánovi v něm vyvolal vzpomínku na gymnaziální studia v Brodě. Seděl s "Jerry" Klánem v jedné lavici po celých 8 let! Dr.Gigal nám sdělil, že plk.let.Klán byl po absolvování vysoké válečné školy čs.let. attaché v Moskvě a už tehdy plánoval odchod na západ. To se mu podařilo a usadil se v USA. Jak to děláme dost často, dali jsme oba muže dohromady a doufáme, že po mnoha letech zas naváží vzájemný přátelský styk. Dr.Gigal dodal, že v komunistickém Československu byl -naštěstí v nepřítomnosti - odsouzen na 25 let vězení. Ve Venezuele znal dr.Gigal spisovatele V.Špalka st., který navštívil Kanadu a napsal o svých dojmech několik pěkných povídek pro "Sklizeň", kterou redigoval Antonín Vlach v Hamburku v letech 1953-66./

BLAHOPŘEJEME

Toronto, 1967: dvojčata zubního lékaře Františka Gigala dosáhla titulu "Doctor of Dental Surgery" na torontské universitě. Vlevo je Judith Anne Gigal-Picková, vpravo Sidney Wendy Foisy-Marquisová. Byl to jeden z nejvýznamnějších dnů Gigalovy rodiny.

Výzva přijatá v Dachau

Dokument, o kterém se chceme zmínit, dostáváme na stůl se značným zpožděním. Byl přijat sudetoněmeckými sociálními demokraty na shromáždění v bývalém koncentračním táboře Dachau

Výzva je nadepsána „Apel ke svědomí sudetských Němců a národů Československa“. V úvodu konstatuje, že sudetoněmečtí sociální demokraté, vysvobození v roce 1945 z hitlerovských koncentráků, chtěli se podílet na výstavbě svobodné, sociálně spravedlivé, demokratické Československé republiky. Čekali je však nové bezpráví, nová nelidskost.

Český národ zapomněl, že to byli sudetoněmečtí sociální demokraté, kteří roku 1938 až do konce hájili integritu ČSR; více než 20.000 jich bylo po Mnichově pozatýkáno, více

než 8.000 trpělo v koncentračních láborech, více než tisíc jich bylo popraveno, zavražděno či umocněno hladem. Tímto mrtvým dodnes nebyla vzdána čest, jež jim náležel - nejen Čechy, nýbrž dokonce ani jejich vlastní sudetoněmeckou etnickou skupinou!

Jen z pravdy o všech nelidskostech války, koncentráků i odsunu může vzejít trvalé usmíření, říká se v prohlášení, které končí těmito slovy: „Sudetoněmečtí sociální demokraté nabízejí ruku k smíření a usilují o Evropu míru, svobody a demokracie.“

Paní Gigalová s dcerkami v zemi 1948 ve Venezuele. Jejich první přibyték v exilu byl skutečně skromný..

Rodina Gigalova v červenci 1953, těsně před další emigrací do Kanady.

kultura

Pozoruhodný talent F. Vainbucha

V době, kdy Vlasta Burián byl populární, mi jeho druh humoru nesešel. Byl to humor, který v mých očích byl jsem zřejmě trochu intelektuální snob/ postrádal ohňostroje a světovou tematiku produkcí Voskovce a Wericha či vášnivou obžalobu brutálnosti života Charlie Chaplina. Prostě se mi Buriánův humor zdál strašně přízemní. Teprve mnohem později jsem přišel na chuť Buriánovu, skoro klinicky chladnému, neromantisujícímu, ale současně ne nelaskavému pohledu na lidské slabosti. --Ale nejde mi dnes ani tolik o Buriána, jako o jeho imitátora, pana F. Vainbucha, který hrál Buriánovu roli v poslední hře letošní sezóny Nového divadla v Torontě "U pokladny stál". Jako Vlasta Burián pan Vainbuch je prostě skvělý. Jeho imitátorský talent, alespoň pokud jde o Buriána, je tak mimořádný, že by byla věčná škoda, kdyby se alespoň nepokusil vysondovat rozpětí svých komických schopností na širším poli, než je krajanská veřejnost a Burián. --Torontská produkce "U pokladny stál" byla samozřejmě především Buriánovou, či, chcete-li Vainbuchovou záležitostí. Ale i ostatní členové souboru si přišli na své. Pan Milan Chrák podal solidní výkon jako byrokrat. Pan Ferda Čulík, navzdory svým 76 rokem, se měl znamenitě k světu jako dobře zachovalý záletník a jeho paní Irma si užila jako neodbytná panička z tak zvané dobré společnosti. Skutečným přínosem souboru /svým volným hereckým projevem/ je paní Monika Hálová - jako ošetřovatelka byla potrhle okouzluje. Paní Jana Jeřábková /Věra/ a paní Marie Klečková /Heda/ dokázaly, že v statečném novém světě ani ženy nestárnou a obě byly přesvědčivé jako představitelky fatálních žen. Pan Pavel Král měl vynikající okamžiky, ale také okamžiky, které vynikající nebyly. Pan Tomáš Mašek podal celkem vyrovnaný výkon. Už dlouho špekuluju, proč se mi zdá, že tento herec, který byl velmi štedře obdařen hereckými rekvisitami /zjevem, hlasem i talentem/, velmi zřídka podá výkon, jakého je schopen. Myslím, že jsem na to přišel: pan Mašek se možná podvědomě víc soustřeďuje na dojem, který promítá jako Tomáš Mašek než na vytváření charakteru, který představuje. A to je škoda. Pan Bohouš Máca hrál dvě role: mírného blbečka Klůčka a mazaně upjatého vrchního. Nikoho nepřekvapilo, že obě role zahrál znamenitě.

Kostýmy byly vytvořeny paní Janou Jeřábkovou - moc se jí povedly. Hru režíroval /a byl to velký úspěch/ pan Adolf Toman. Josef Čermák.

Dotaz na Radio Jerevan: „Můžou se analfabet stát členem Čs. akademie věd?“ -- „Může, nikoli však dopisujícím.“

Změňte-li
adresu,
napište nám!

The ROMANTIC pedigree of the dollar

1520 the Joachimsthaler (Alix thaler or tolar)
In the heart of Europe, 20 years after Columbus discovered America, a Bohemian lord discovered immense silver deposits at Saint Joachim's Dale (for Joachimsthal). In 1519, Count Stephen Schlick, owner of the "silver rush" mines, obtained by royal charter the right to mint his own coins. His handsome hefty Joachimsthaler groschen (called "thaler" for short) quickly became Europe's most popular monetary unit. (A horse in those days sold for 50 to 60 thalers). In 1526 the Hapsburg Emperor revoked Schlick's monopoly and made thalers the coin of his realm.

1732 the SPANISH pillar dollar
Bavaria's Hapsburg monarchs also ruled Spain and her American colonies. In the New World, silver from the mines of Mexico and Peru was minted into "thaler" type coins worth eight "reales". These "pieces of eight" were the favorite money of Captain Kidd and his fellow pirates who preyed on the Spanish treasure fleet. Thaler traders in the 13 British colonies called these coins "Spanish pillar dollars" because of the two crowned pillars on the "tails" side. These symbolized the Straits of Gibraltar.

1795 the LIBERTY HEAD dollar
For 150 years "SOUND AS A DOLLAR" has meant a disc of solid silver weighing one ounce spelled THALER, TOLAR, TALLERO, DALER, DAALDER, DOLLAR in the four corners of the world... a coin bespeaking confidence in Europe, the Americas, Africa, the Near and Far East. They all descended from their common source: Count Stephen Schlick in 1519 at St. Joachimsthal - today called Jáchymov in Czechoslovakia to the heart of Europe.

1795 the twenty head dollar
A slimmer lady's profile adorned the first American "currency", minted by the fledgling United States government in 1783. Though the dollar was made the new nation's official monetary unit in 1792, "pieces of eight" were also acceptable tender until 1856. Modern American silver dollars base the same one-ounce weight and fine silver content (92.5 parts per 1000) as their illustrious Bahamian ancestor, the thaler.

Víte, jaký byl původ dolaru? Dne 23. dubna t.r. tomu byl přesně rok, co v Torontě zemřel JUDr. Josef Morel, narozený 10. srpna 1910 v Sázavě. Máte našich krajanů ví, že před otevřením EXPO v r. 1967 v Montreálu, vyhrál v Praze celostátní soutěž o oficiální souvenír čs. pavilonu. Prostudoval historii jáchymovského tolaru od r. 1519, přes španělské thalers /1732/, tolar císařovny Marie Terezie /1780/, americký "Liberty Head Dollar" /1795/ až po první kanadský stříbrný dolar s hlavou krále Jiřího V. v roce 1935. Paní Marie Morelová si tento manželův příspěvek k EXPU 67 připomněla, když se zájmem sledovala zahájení EXPA 86 ve Vancouveru. Tato reprodukce připomene našim mladým, že kanadský dolar je českého původu. Za zapůjčení oficiálního souveníru EXPA 67 jsme paní Morelové vděční.

Petr a Anna Benešovi zvou přátele
dobrého jídla a pití
do svého

**Bistro
Benes**

17 Main Street East
Grimsby, Ontario

Rezervace na č. 1-945-4498

Jednou větou..

Čs. den na Masaryktownu ve Scarborough je v neděli 22.6. Další informace: tel. 439-4354. --Torontský krajan Rudolf Vágner vydal pod básnickým jménem Vlastimil Jaroslavský sbírku básní "Korály sis", 125 stran. Cena \$10. Ilustrace Ludmila Bendová. Objednávky: R. Vágner, Apt. 6, 30 Hotspur Rd., Toronto, Ont. M6A 1X6. Tel. 781-4807. --Sokolský pracovník Alois Fogl nám napsal, že 21. června v něm vždy vyvolá vzpomínku na chvíli, kdy ten den v roce 1948 byl spolu s 1200 jinými "kopečkáři" propuštěn z chebské věznice na "Gottwaldovu amnestii" na svobodu. Nechce věřit, že letos je to už 38 let. Po propuštění nelenil a našel si jinou cestu na západ. --Komise ve složení prof. Škvorecký, Žekulín, Liem a dr. Kovtun udělila Cenu Egona Hostovského za rok 1985 Ivanu Klímovi za novelu "Moje první lásky", která vyšla v 68 Publishers. --4. června 1961 byla v Torontě slavnostně otevřena výstava tří vynikajících našich malířů - J. Šejnohy, A. Škvorové a A. Lněničky. Je to už 25 let. Výstavu sponzorovala místní prac. skupina SVU a konala se v Mezinárodním ústavu na College St. -- Jiří Styx s paní cestovali o nedávno dovolené ve Španělsku. Poslali nám pohled z Madridu. --Parlamentním tajemníkem fed. ministra pro multikulturní záležitosti O. Jelínka se stal fed. poslanec Vincent Della Noce z Montreálu, rodák italský. Kanadským občanem se stal v roce 1955. --Josef Sluka má ve své velké priv. knihovně zajímavou angl. knížku V. L. Borina "The Uprooted Survive". Často se k ní vrací. Je také esperantistou. --30.6. t.r. oslaví své 25. leté kněžské jubileum dp. Josef Šach z Burlingtonu. --Zakladatel Mis. domu v Montreálu, dp. Václav Feřt, SJ, zemřel v Římě 4. června t.r. --V Chatham, Ont. měli 7. a 8. června slavnou pouť k sv. Antoničkovi. Duch. správcem tam je dp. Juraj Kadlec. Pohostiský během pouti kázal dp. dr. Petr Esterka z USA. --Informace o I. Národní Pouti do Vídně v polovině srpna t.r. podá V. Vostřez na č. 416/547-6219. --Petr Klíma měl úspěch jako č. 85 v hokejovém teamu Detroit Red Wings. --J. Vorlíček se usadil v Burnaby, BC. --Newyorská státní univerzita v Binghamtonu udělila 24.5. čestný doktorát J. Škvoreckému. --Kniha "Lotta" o naší krajanice dr. L. Hitschmannové jde dobře na odbyt. Její práce pro Can. Unitarian Service Committee je popsána znamenitě. --Krajan Peter C. Newman dostal nedávno čestný doktorát práv od Royal Military College v Kingstonu. Žije ve Victoria, BC. --V Town of Mt. Royal, Que., žije býv. mistr ČSR v šermu F. Vohryzek. Jmenuje se nyní F. Vernon. Má paní, dceru a dvě vnoučata. --Hon. O. Jelínka otevřel 11.6. multikulturní kancelář v č. 720 Spadina Ave., skoro vedle naší Kampeličky. --Dr. Z. Vykoukal nás upozornil, že F. Palacký zemřel v r. 1876, před 110ti lety. Narodil se 14.6. 1798. Zemřel tedy ve věku 78 let. --Z. Ševčík nás opravil, že Riga /rodiště MUDr. Každana/ je v Lotyšsku /angl. Latvia/. Gen. Pika se vždycky psal s krátkým "i" - dr. Ševčík st. se s gen. Pikou znal z ruských legií.

Pojistění je věc důvěry

Přes 30 let služby naší
veřejnosti s největší ka-
nadskou životní pojišťovnou

**SUN LIFE
OF CANADA**

VLADIMÍR VÁLEK, C.L.U.
Senior Representative

Tel. 232-1620

56 Aberfoyle Cr., Suite 400
/Proti Islington Subway Station.

Toronto, Ont.,
M8X 2W4

LETEC ALOIS VAŠÁTKO

V létě roku 1935 Alois Vašátko, u letectva známý pod jménem „Amos“, odešel do Polska a v úterý 1. srpna 1939 vstoupil na půdu Francie. Na letišti se setkal s č. letci do výcvikového střediska v Chartres a do 12. května 1940 byl přidělen jako řadový pilot k letecké peruti „Cigogne“. Dostal tu vítězství samostatně na 12 ve spolupráci. Dne 28. května byl v bojích raněn a 17. června přelétl s příslušnou perutí do severní Afriky. 4. července 1940 bylo Vašátkovi uděleno vysoké francouzské vyznamenání „Légion d'honneur-Chevalier“ a válečný kříž a palmu. Pak následoval odjezd lodí z Casablanky do Anglie, kde byla právě založena druhá č. letadlová perut 312, k níž byl Vašátko přidělen. V létě 1940 se podílí na sestřelení JU 88 (Gillema, Stehlik, Vašátko).

Padl 23. června 1942.

Alois Vašátko se narodil v Čelákovicih a byl jedním z nejlepších našich válečných letců. Jeho přítel Adolf Vrdna /dnes resident Velké Británie/ o něm napsal knihu „Letecké Alois Vašátko“, která má podtitulek „1087 dní odboje štábního kapitána Aloise Vašátky-podle deníků československých letců“. Kniha byla autorem věnována „mužům čestným svatobojnickým“ a vyšla v nakladatelství JAS v Brně v roce 1946. Kniha je jednou z nejlepších, které kdy vyšly o našich tzv. západních letcích. Byla po vydání brzy rozprodána a znamenala mnoho i pro Vašátkovu rodinu. Dovědějte se k dopis od Amosova mladšího bratra Josefa autorovi knihy A. Vrdnovi ze dne 18. června 1984, a kterého vyjádření: „Jsem mladší bratr letce, podplukovníka Aloise Vašátky, kterého jste tak krásně a zdvořile uchoval v paměti našeho lidu ve své knize „Letecké Alois Vašátko“. Jsem ředitel školy v. v. a žiji od roku 1945 v Květkách. Brzy mi budou 73 roky a je proto nejvyšší čas, abych Vám napsal tento po léta odkládaný dopis. Děkuji Vám nejen jménem svým, ale jménem všech sourozenců a své rodiny za napsání výše uvedené knihy. Je to mi patřeno, že jste ji psal s láskou a s úctou k mému bratrovi, že jste si ho skutečně vážil, a nepohybuji o tom, že že stejné pocity choval on k Vám, jako ke svému bojovému družinovi. Zvláště výsokce oceňuji, že jste v knize nenařadil a že proto to, co jste napsal, zůstane zachováno jako historická skutečnost.“

Rozhodl jsem se přetisknout důvěřnou kapitulu knihy:

AMOSŮV POSLEDNÍ BOJ

Dopoledne dne 23. června plní celý wing službu normální hotovosti a ochranou pozemních jednotek, které navičují invasi akce na pobřeží pod Exeterem. V posledních hodinách dostal Amos „Form D“ čili operační rozkaz. Na dlouhém páse dálkopis je nastavena akce, jež stanoví bombardérům typu Boston za cíl letiště Lanion. K jejich přímému doprovodu je určen československý wing se všemi třemi perutími. Jiné perutě stíhačů jsou určeny pro diversioni akce, jakož i k ochraně návratu výpravy. Amos svolává perut 312. a 313. na letiště Exeter. Zatím již přistávají v Exeteru bombardéři Bostony. Na letišti nastal ruch. Osmnáct Bostonů stojí v jedné dlouhé řadě podél hlavní rozjezdové dráhy. Naše Spitfirey parkují u 310. perutí. Všude pojiždějí velké cisterny s benzinem, mechanici jsou v plné práci a tři velké autobusy svázejí piloty a ostatní letecký personál do zpravodajského sálu. Piloti Bostonů i Spitfireů jsou již shromážděni. Velitel sektoru vyčkává, až dostane všechny prvky z operační místnosti, pak oslovuje letecký personál, krátce nařizuje úkol a podrobněji jej vysvětluje wing commanderu, vedoucímu Bostonů a celé výpravy. Po zmírnění a vypočítání kursů je úkol do detailu probrán. Odstartuje s bombardéry a shromáždí je v okruhu letiště do dvou skupin po osmi letounech v proudu za sebou. Vyčká první perut stíhačů doprovodu a rychlostí nepřesahující 300 kilometrů nalétne kurs 240 stupňů v co nejmenší výšce, hlavně nad vodou. Po osmnácti minutách letu změní kurs vlevo na 190 stupňů, který podrží po dalších šest až devět minut. Podle toho, jaký bude vítr u francouzského pobřeží, upraví kurs. V době mezi šestou a devátou minutou bude výprava asi 10 až 15 km severně od cíle a počne co nejpruději sloupat, aby těsně před cílem dosáhla výšky 3000 metrů. Jako východisk k náletu určuje bod ležící západně od cíle, od něhož výprava nalétne na cíl a ihned po odhození pum bude točit zatáčkou vlevo na kurs 300 stupňů a s letem v horizontu až do překročení pobřeží provede ústupový manév. Zde počne zvyšovat rychlost a nímž ztrácet výšku ve prospěch rychlosti. Ještě dodává svůj volací znak, frekvenci, na které pracuje a prosí, aby až do doby, než bude dosaženo cíle, bylo zachováno naprosté ticho v radiu. Končí a žádá Amose, aby vysvětlil stíhací doprovod a ochranu. Amos přistupuje k navigačnímu stolu a k předchozímu dodává:

„Kursy a časy jste již slyšeli. Vzhledem k tomu, že bombardéři poletí ve dvou boxech, to jest ve dvou skupinách po osmi. Určuji k prvnímu boxu na každou stranu po jedné letce 310. perutí, u druhého boxu perut 313. v téže provedení. Tím budou bombardéři chráněni se stran zespodu. Perut 312. povedu sám a bude provádět zadní ochranu celé výpravy. Starty v pořadí: Bombardéři, 310. perut, 313. perut a já s 312. posleďte. Nulu hodinu určí velitel sektoru.“ Amos končí a velitel sektoru, který je zatím spojen telefonicky s velitelem skupiny, vyčkává rozkazu. Pokládá sluchátko a praví: „Zero

hodina je v 1730 hodin, start v 18 hodin.“

Zbývá ještě jedna a půl hodiny času. Velitelé perutí svolávají k sobě své piloty, vydávají svoje detailní pokyny a již nastupují do autobusů a rychle do jídelen — je tea time.

Již deset minut před 18. hodinou se točí motory bombardérů. Jejich piloti je zahřívají. Úderem 18. hodiny startuje první z Bostonů a v půlminutových intervalech startují další. Prvních osm jest ve vzduchu. Nyní nahazuje i 310. perut a již první ze Spitfireů se zařazuje za posledního bombardéra. Vše jde velmi rychle a přesně. Ještě není první roj ve vzduchu a již startuje druhý, roj za rojem, letka za letkou, perut za perutí.

Ještě dříve, než bombardéři minuli jižní pobřeží Anglie, jest celá výprava srovnána přesně podle vydaných rozkazů. Ve vzduchu je klidno. Jasná, modrá obloha jen s ojedinělými mráčky daleko na horizontě. Moře tiché, nehybné, je skoro bezvlnité. Za naprostého ticha v radiu tlačí se výprava k vodní hladině, která se třpytí jako zrcadlo, až oči boří. Letem nízko nad hladinou jest možno výpravu co nejdříve urazit před slídicími tykadly německého radaru, jehož neviditelné vlny nedosahují těsně k vodní hladině. Jen tak je možno, aby se výprava přiblížila nepozorována co nejvíce k cíli. Celých 18 minut uplynulo, vedoucí bombardér točí zvolna vlevo. Míjí pátá, šestá, sedmá minuta letu v novém kursu a vedoucí mává přičně letounem a počíná stoupat. Výprava stoupá necelé dvě minuty a již spatřuje nedaleko před sebou pobřeží se zátokou, za jejímž ohrbím je cíl. Ale německý radar již zjistil naši výpravu. Ve sluchátkách všech pilotů ozývá se hučící zvuk jdoucí v pravidelných intervalech svým bzum... zrrrr... zrrrr... zrrrr, tak jak radarové vlny bijí a odrážejí se od našich letounů. To jistě již Němci vyhlašují poplach. Výprava proto stoupá jak nejrychleji možno. Je již ve výšce 2500 metrů, když míjí pobřeží. Ještě dříve, než dosahuje výšky 3000 metrů, vybuchují před výpravou první rozprasky protiletadlové palby.

Němci se asi přepočítali v rychlosti. Vedoucí bombardér přechází do letu v horizontu a již zvolna točí vlevo na cíl. Skupiny bombardérů jsou nyní těsnější, připravují se ke shození pum. Zato stíhači jsou nyní v širších formacích, letí vinoucími a sčezí svěřené bombardéry. Vedoucí bombardér otevřít dvě své pumovnice, ostatní jej následují. Jsou nyní čtyři až šest kilometrů před cílem. Všude kolem výpravy, v její výšce, nad ní i pod ní vyskakují jasné hvězdičky, mělní se ihned v černé chuchlavce. Rozprasky houstnou, opakují se stále častěji, ale vedoucí bombardérů jako by jejich neviděl, jako by jich nebylo. Letí přímo, bez uhnutí, zachovává nejzákladnější a nejpouštěbnější prvky pro bombardování. Nyní nezáleží na palbě, ale na zaměření. Ticho v radiu, které bylo zachováno po celou dobu přiblížování, jest náhle přerušeno rozkazem vedoucího bombardéra: „Apples go!“ — jablka jdou, což ve stanoveném kodu znamená rozkaz k odhození pum. Po dvanácti černých kusech sypon se z břich Bostonů pumy. Každá se zakymácí, srovná se a již jede hluboko do níže vše, co zde ve Francii Němci vybudovali.

Protiletadlová palba je stále velmi hustá nad cílem a bombardéři se snaží nyní uniknout z ní, křičí se právě v zatáčce se stíhači a provádějí ústupový manév, jak jejich vedoucí nařídil. Ještě několikrát protiletadlová palba napadá skupinu, když náhle jednomu z bombardérů vyskakují dlouhá bílá čára za jeho pravým motorem. Je zasažen stěpinou granátu a jeho motor začíná hořet. Je zřejmé, že pilot bombardéra smaží se požár uhasit a zdá se, že se mu to daří. Ano, motor se zastavuje, virtu se točí naprázdno, až se zastavuje. Letoun letí na jeden motor, zůstává však pozadu.

Amos vidí celou situaci přehledně, je s 312. perutí vzadu nad celou výpravou. Perut letí ve formaci značně roztažené „Line abreast“, aby obsáhla široký prostor a mohla odrazit útok ze zadu. Amos vidí, že je nutné chránit zmračený bombardér. Proto volá radiem velitele 310. perutí:

„Halo 310, escort baby, escort baby — over!“ To znamená v kodu rozkaz velitel 310. perutí, aby provedla doprovod poraněného bombardéra.

„O key!“ odpovídá velitel 310. perutí a následuje další rozkaz. To velitel 310. perutí dává svým čtyřem rojům rozkaz k doprovodu osamocенého bombardéra, zůstávaje dvěma roji u hlavní výpravy. Bombardéři tvoří nyní jedinou skupinu, zvětšují rychlost, zvolna ztrácejí výšku a umožňují stíhačům chránění jediného celku. Amos však zůstává s 312. perutí ve stejné výšce, poněkud pozadu a občas otáčí perut vpravo, později vlnovou zpět, jen aby udržel zrakový kontakt se zraněným letounem a s hlavní výpravou. Zdá se, že poškozený letoun je dostatečně chráněn doprovodem čtyř rojů, sestupuje níže do tvořícího se kouřem ve snaze ukrýti se po zbytek zpáteční cesty.

SORUŽENÍ PŘÁTEL LETCŮ

Dne 27. června 1983 - tj. před třemi lety - zemřel ve Skotsku absolvent pilotní školy v Prostějově /ročník 1925/ Josef Vašák-Mackenzie, známý též jako „MAC“ na stránkách „Hlasatele“. Z jeho rukopisné pozůstalosti máme v archivu: „Deset tisíc mil po moři“ /1946/, „Marné Snahy“ /1946/, „Navoněná bída“ /1945/, „V pralesích středního Bornea“ a „Vzpomínky válečného zpravodaje“. Všechny by zasloužily vydání. -- Přítelky z naší let. knihovny z různých pramenů: F. Jánásky: „Nebeští jezdcí“, Z. Bídlo: „Pravděpodobně zabít“, Hugo J. Slípka: „Umíte se bránit? - zápas jiu-jitsu“, V. Buřka-K. Dostál: „... a dole čeká kat“, F. L. Stanislav Fejfar: „Deník stíhače“ a C. Shores: „Duel for the Sky“ - 10 crucial air battles of WWII. -- „Londýnské Listy“ přinesly v dubnu t. r. nesmírně zajímavý článek S. L. M. Liškutina „Obyčejné zážitky a případy nevysvětlitelné“, kde popsal život nebezpečné situace, které zázrakem přežili. -- U zadní zdi Městských hřbitovů v Pardubicích, v hrobě č. N-71, je pochován štýpt. let. Rudolf Borovec /nar. 5.2.15 v Pardubicích, padl jako účastník SNP 9.11.44 na lesní cestě mezi Železnem a Magurkou na Slovensku/. Náhrobek nese podobiznu mladého muže ve vojenské uniformě, vyletanou do černého mramoru. Jeho otec zahynul v r. 1943 v Osvětimi. -- Ben Chamberlain, synovec J. E. Boultona od 310. čs. perutí, se znovu obrátil na Battle of Britain Association se žádostí, aby oficiálně opravili jméno Pecha na Řechka. Je dokázáno, že žádný Pecha mezi našimi letci během Bitvy o Anglii nebyl. Za to jméno Řechka, který se operaci jako příslušník 310. čs. stíhací perutí zúčastnil, v oficiálních záznamech chybí. -- Jindřich /Henry/ Prokop žije v East Preston, W. Sussex, v Anglii. -- Raymond Páda a Henry Bracey, oba od 310. čs. stíhací perutí /první letec, druhý „groundcrewman“/ plánují v červenci t. r. návštěvu letiště v Duxfordu, kde byli v r. 1940

Uplyne první třetina času návratu, když zem, operační místnost, volá Amos: „Halo, leader, nepřítelští stíhači směřují k vám od Cherbourg, vzdálenost asi 25 km.“ Amos odpovídá „O key“ a vede svoji perut více vpravo, aby byl eventuální nárazníkem pro případ, že je Němci dostihnu. Zbytek 310. perutí a perut 313. obklopují bombardéry tak, že činí uzavřené klubko, zatím co Amos s 312. perutí je chrání proti překvapení. Amos volá radiem poškozeného bombardéra, kterého již po několik minut nevidí a dostává se mu uspokojivé odpovědi:

„Very happy, thank you!“ — velmi šťasten, děkuji vám.

Daší minuty letu jsou přerušeny voláním zom: „Halo, leader, pozor, nepřítelští stíhači 10 až 15 km vpravo od vás, jsou o 1000 metrů výše!“ Amosova klidná odpověď: „O key“ potvrzuje varovnou zprávu. Ale to jsou již břehy Anglie na dohled, snad necelých 20 km zbývá doletět. Není mnoho pravděpodobnosti, že se Němci odváží jít až k břehům Anglie. Přesto však krajní četvice 312. perutí letem ve vlnkách sčezí sebe i celou výpravu.

Náhle však s levé strany kdosi křičí do radia: „Vpravo Fockewoolfi!“

„Brake away!“ — zrušit sestavu — okamžitě reaguje Amos a strhne svůj Spitfire do prudké pravotočivé stoupavé zatáčky do směru hlášených Němců. Netuší však, že Němci jsou tak nebezpečně blízko, že uočí. V prudké stoupavé zatáčce stráž se zespoď s jedním z Fockewoolfů, dochází ke kolisi obou letounů a oba se řítí poškozeny do moře. Amosův Spitfire přímo sražen s výšky 3000 metrů s uraženým vrchem kabiny padá do hloubky, do moře. Z jeho kanonů a kulometů slechají plameny v rychlé kadenci. Spitfire řítí se rychlostí několika set kilometrů, zvyšovanou dosud běžícím motorem. Je to rychlost, nad níž dominuje již jen nemilosrdná smrt. Ani známky toho, že je Amos při vědomí či živ. Uražená kabina, řítící se letoun, palba z kanonů a kulometů jsou znaky poslední smrtelné křeče Amosovy. Výšky v závratné rychlosti pádu ubývá, není naděje výskoku padákem, ani pravděpodobného vybrání a srovnání pádu. Posledních několik metrů pádu, poslední záblesky kanonů, konec. Vysoko se rozléta voda, hladina klidného moře byla porušena, aby za několik vteřin nebylo již nejmenších známek po tom, že zde moře pohltilo prvního bojovníka, prvního velitele československého wingu, našeho Amose.

Ozvěna Tvé poslední salvy, Amosi, bude nám navždy připomínkou Tvé slavné památky. A. Vrdna.

/Poznámka: Portrét pplk. let. A. Vašátky se objevil na prvních poválečných stránkách, které byly vytištěny v Anglii ještě JUDr. A. Tichého a stas ve dvou hodnotách a s leteckou kuklou RAF. Kdo navštívil letecký memoriál v Runnymede v Anglii, najde Vašátkova jméno na paměti č. 64. V Čelákovicih je na jeho rodném domě pamětní deska a ulice nese do dnes jeho jméno./

Sjezd zahraničních letců při Československé Obci Legionářské v Praze, ve dnech 5. a 6. července 1947. Pomníček jen gen. Karla Janouška a Karla Gedebo. Kdo pozná ostatní? /Snímek nám zapůjčil Jaromír Grygar z Anglie./

O vojácích

John Tichý, adresa: Site No.7., Comp. 73, RR 1, Porters Lake, NS, B0J 2S0/, oslaví 23.6. své 65.narozeniny. Gratulujeme!--Dr.Jaroslav Němec z Washingtonu nám poslal dojemnou vzpomínku na svého přítele od 12. roty por. Josefa Otiska, který zemřel v Brně v lednu t.r. Přineseme příště--snad s fotografií.--Od příštího čísla "KL" zavedeme rubriku o parašutistech-na radu některých čtenářů.--Do archivu došla knížka F.Gottlieba "Po druhé Tobruk".--Máme foto škpt.F.Skokana z r.1943.--Doma zemřeli vol.Češi-legionáři Josef Příšovský a Josef Kačerovský.--Kapitán Sláva Šulc sloužil u dělostřelců a u Dunkirku patřil mezi nejstatečnější.Zasloužil se s L.Zinkem o uznání 17.XI.jako mez. studentského dne.--II.díl Pejscarovy "Poslední pocty"/k dostání za US\$40 přes "KL"/má tato jména vojáků se životopisy:V.Buršík,A.Ciprich,F.Hastík,K.Hlásný,J.Lízálek,E.Nosek,V.Pavlík,J.Picka,Jiří Šnábl-Scott,J.Václavík a M.Vesel.--Michael Umlauf nám poslal pozdrav z W.Palm Beach,Florida.--V Anglii vycházely za 2.války vojenské "Naše noviny".--Zápasník Koroščenko pocházel z Volového na Ukrajině a žije v Austrálii.--V Anglii zemřel mjr.gšt.Fr.Bauer.Jeho paní byla známá lékařka.--V Anglii byl malíř Jituš,ne Jílek.--Kurt Louda /dříve Lowy/ žije v N.Yorku.--Býv.dělostřelec B.Novák žije s paní v Anglii.Má 5 dětí a 6 vnoučat.--T.Cífka nám z USA napsal, že gen.Šnejdárka, pochovaný v Casablance, byl "pravý voják a vlastenec".--Máme foto kpt.Nechanského, velitele para-skupiny Platinum-Pewter.--F.Šnábl z Montréálu byl na cestách po záp.Evropě.Daroval nám do archivu několik knížek vydaných v Londýně za války.--Máme zajímavý životopis Ládi Blažka, který sloužil za války u tank.roty kpt.René Černého, který byl únoru 48 chycen při pokusu o útěk na Západ a čs.komunisty popraven.--Velitel tank.účeliště plk.Řezábek, byl v 50 letech čs.komunisty vězněn.Kdo ví o jeho dalších osudech?--Kdo ví něco o kpt.Sabovi, synovci gen.Hasala nebo o MUDr.Praegerovi?--Dostali jsme zprávu, že kpt.Sabela byl čs.komunisty popraven 17.7.49.Kdo ví víc?--G.G.Galk žije v Pacific Grove, CA.--Ing.J.Beneš napsal do "HR" v Praze dva články "Krakovský svědek".Podle očitého svědka, který žije v Torontě, jsou informace značně zkreslené.

IN MEMORIAM

Dne 2.března t.r. zemřel v Teplicích v Čechách ve věku 78 let JUDr. Antonín Tichý, příslušník čs.jednotek v Anglii za 2.světové války.Až nikdy nebyl filatelista,zasloužil se o to, že v r.1945 dostala čs.pošta do vínku už v květnových dnech jednu z nejhezčích sérií známek.. Dodnes se jim říká "londýnské"vydání. Dr.Tichý měl i zásluhu na vydání další série,tentokrát vytištěné v Moskvě,kde byl zpracován portrét TGM podle vzoru korunové známky z první republiky.--Dr.Antonín Tichý byl právník a sloužil před válkou u Čs.drah. Pocházel s Mělníka,kde

sportoval /hlavně vesloval/ a odtud dojížděl na studie do Prahy.Jeho přítelem na vlnách Labe a Vltavy byl Otakar Jaroš-jeho portrét se později objevil na dvou známkách "londýnského" vydání.. V době napadení Polska nastoupil místo na ředitelství drah v Plzni a zapojil se odbojové organizace vedené dr.Josefem Moulisem a Antonínem Mašlem./Jejich jména lze najít na desce hrdinů na plzeňském nádraží dodnes./ Později byl JUDr.Tichý přeložen na centrálu do Prahy na oddělení II/1.V tomto místě se seznámil hlavně s Josefem Vysušilem a zapojil se do železničního odboje. S událostmi kolem 28.října 1939 se věci vyvinuly tak, že mu hrozilo zatčení a rozhodl se odjet do zahraničí./Ota Jaroš ho trochu předběhl a stačil ještě zvládnout cestu přes Polsko./ Dr.Tichý se dostal do Bratislavy,kde mu jugosl.konsul Šimič vystavil falešný pas.Do Bělehradu dorazil jako jeden z prvních a právě sesazený vyslanec Lípa ho pověřil, aby přijímal naše uprchlíky,zajišťoval ubytování a stravu a za pomoci dr.Ericha Soelánera na franc.konzulátu je vybavoval cestovními doklady do Bejrutu./Nacisté si později vymohli na jugoslávské vládě prince Pavla vydání býv.karlovarského advokáta E.Soelánera a popravili jej./ Dr.Tichý byl sám ohrožen, polští přátelé mu pomohli do Itálie,odkud po horších stezkách přešel do Francie.Po její kapitulaci se dostal v přístavu Sete na uhelnou loď "Northmore" a z Gibraltaru odjel na loď "Neuralia" do Anglie. Tam sloužil u spojařů. Při běžném vycvičení si pochroutil nohu a stal se vedoucím oddělení dopravy a pošty na ministerstvu národní obnovy.

VZPOMÍNKA

Koncem června 1942, tedy před čtyřicetičtyřmi lety, popravili Němci v Praze-Kobylisích jednoho z největších hrdinů čs.domácího odboje za 2.války, plk. Josefa Mašína. S ním byli popraveni jeho nejbližší spolupracovníci plk.J.Churavý, Václav Řehák a Josef Líkař.

Plk.J.Mašín pocházel z Lošan u Poděbrad.Jako 18ti-letý dobrovolník narukoval do 1.světové války, při první příležitosti přeběhl na druhou stranu a v legiích se zúčastnil bitev u Zborova a Bachmače.Domů se vrátil v hodnosti štábního kapitána s mnohými vyznamenáními. Sloužil v Českých Budějovicích, v Olomouci a v roce 1929 byl přeložen do Ruzyně. Zde zůstal u dělostřeleckého pluku Jana Žižky z Trocnova až do okupace. Několik dní před zábohem Němci pomocí fingoaných papírů ukryl na 230 pušek s náboji na různých místech, hlavně na zahradě u Talacků v Řepích.Když po něm šlo Gestapo, přešel do illegality a spolu s pplk.J.Balabánem a škpt.V.Morávkem utvořil skupinu, která sbírala a radiotelegraficky předávala do Londýna důležité zprávy, převážně získané od "Reného", což byl agent A-54 /pravým jménem přední úředník Abwehru Paul Thümmel/. Tito tři stateční čs.důstojníci -Tři králové- způsobili Němcům velké škody, včetně výbuchu bomby na anhaltském nádraží v Berlíně. Když Gestapo zatklo Balabána a Mašína, byl učiněn pokus o jejich výměnu za dva vysoké německé důstojníky zajaté Angličany, ale k výměně nedošlo./Plk.Balabán byl popraven Němci v Ruzyni 3.října 1941./ Třetí člen skupiny škpt.V.Morávek byl zastřelen Gestapem při přestřelce u Pražského mostu 21.března 1942. Tím se činnost "Tři králů" skončila.

/Poznámka:po kom.puči v r.1948 utvořili synové pplk.Mašína, Ctírad a Josef, ilegální skupinu, která aktivně bojovala na domáči půdě proti komunistům. Když skupině hrozilo zatčení, pokusilo se 5 členů v říjnu 53 o útěk do záp.Berlína, přes východní Německo. Mimo bratří Mašínů to byli také:Miloslav Paumer, 22,Zbyněk Janata a Václav Švejda, 30. Proti nim se postavilo na 20.000 vých.Němců/VOPOS/ a Sovětů. Bilance:2 komunisté přišli o život a 2 členové skupiny /Janata a Švejda/ byli po zranění zatčeni a později v Československu popraveni.Ctírad a Josef Mašínovi žijí v USA.Rádi by navázali kontakt s M.Paumerem, který má žít kdes v Kalifornii.Kdo nám sdělí adresu?

Týká se:70.narozenin Petra Beneše:

V pondělí 18.srpna bude u Janečků v Mississauze "open house" a jubilant bude přijímat gratulanty od poledne. Zájemci volejte 278-4116.

CZECHOSLOVAK (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED

KAMPELIČKA

740 Spadina Avenue, Toronto, Ontario M5S 2J2 (roh Spadina a Bloor). Tel.: (416) 925-0557

24 HODINOVÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA

American Express
Travellers šeky
BEZ POPLATKŮ!

- Dlouhodobé vklady
- Denní úrokové vklady
- Speciální vklady
- RRSP

Platíme úrok na šeková konta.

Přijďte, pítte nebo volejte pro podrobnější informace.

Úřední hodiny:pond.a pátek 10-7, út.až čtvrtek 10-5.

36 LET OD MUČEDNICKÉ SMRTI DR. MILADY HORÁKOVÉ

Toto pojednání je napsáno podle svědectví, které je obsaženo v knize švédské spisovatelky Amelie Posse-Brázdové o únorovém puči. Kniha byla vydána ve Stockholmu v roce 1968 a nebyla zatím přeložena do češtiny. My dnes přinášíme čtenářům "Kanadských Listů" výtah z oné části knihy, kde autor píše o tom, jak se s Miladou Horákovou seznámila a jaká ona byla.

Amelie Posseová /1884-1957/ měla velmi úzký vztah k Československu. Byla u zrodu naší republiky, znala se již od doby první světové války s Tomášem G. Masarykem a s Edvardem Benešem. Žila v první republice na panství Líčkov u Žatce, provdaná za akademického malíře Oki Brázdu. --Na začátku druhé světové války Čechy opustila, vrátila se do Švédska a tam byla činná v protinacistickém hnutí a v boji za svobodu zemí nacisty okupovaných, a pomáhala uprchlíkům z těch zemí. Za to jí byl udělen čestný řád norský, dánský a anglický. Dostala i nejvyšší československé vyznamenání, Řád Bílého lva. Předal jí ho začátkem r. 1948 ve Stockholmu čs. velvyslanec dr. Eduard Tábor-ský. --Po druhé světové válce navštívila Amelie Posseová Československo na podzim 1947. Mluvila tehdy s prezidentem Benešem a slyšela od něho, jak je odhodlán neustoupit komunistům. Rekl jí tehdy: "Jedině přes moji mrtvolu budou moci provést puč v této zemi". --Po zimním pobytu ve Švédsku se vrátila do Čech zase na jaře 1948, po únorovém puči. Chtěla se znovu setkat s prezidentem Benešem a najít vysvětlení k jeho jednání v kritických dnech února. Setkala se nejdříve několikrát s dr. Sýkorou, osobním tajemníkem prezidenta Beneše. --Od prvního setkání s ním přemýšlela, kdo vlastně je nejvyšším vedoucím českého hnutí odporu proti komunistům. Napadlo ji, že by s ním měla navázat spojení, aby mohla nabídnout svoje služby, kdyby jich bylo třeba. Přímou ptát se ale nechtěla, nechala to na Sýkorovi. Ten však mluvil vyhýbavě, říkal, že vedení je rozděleno na více lidí. Že by je časem měla poznat, ale z opatrnosti. Že je třeba odsunout tyto styky do té doby, než bude dokončen její první a nejdůležitější úkol, setkat se totiž s Benešem a promluvit si s ním. Tu a tam slyšela ale Sýkoru v nějaké souvislosti jmenovat Miladu Horákovou s obdivem a s úctou. Jednou jí od ní vyřídil přímý pozdrav: Že se těší, že se v pravý čas budou moci vidět a že prý toho má hodně, o čem s ní chce mluvit. Prosila však, aby sama nevyvínovala žádnou iniciativu. Že se ta věc musí podrobně promyslet a připravit. --Návštěva Amelie Posseové u prezidenta Beneše se uskutečnila 17. srpna 1948. Ten ji informoval o únorových dnech, o nátlaku a vyhrůžkách Gottwaldových, o tom, proč nakonec podepsal demisi nekomunistických ministrů a novou vládu. /1/ Nakonec mluvili o možnosti Benešova útěku za hranice. --Při návštěvě v Sezimově Ústí se Amelie Posseová také dověděla, že to skutečně byla právě dr. Milada Horáková, která byla vedoucí postavou v celém českém hnutí odporu. Beneš jí to pověděl sám a řekl, že přestože byli starými přáteli, neodvažovali se teď nikdy sejít, aby zbytečně nebudili pozornost a podezření. Prosil Amelii, aby teď, když se jí podařilo navštívit ho, pokud možno nejdříve se pokusila mluvit s Miladou. Bylo to víc věcí, které dal Amelii za úkol, aby Miladě vyřídila. Mimo jiné byla ona jednou z těch velmi mála osob, které měly být informovány o jeho změně názoru na otázku, zda opustit zem, ať už by to bylo možno tím, že by se vynutilo povolení k legálnímu odjezdu, anebo že by se použilo jiných, radikálnějších prostředků. Zdálo se, že Benešovi záleželo na tom, aby byl nějakým způsobem vyzoomněn o jejím mínění v té věci. --Dopadlo to však tak, že teprve po Benešově smrti měla Amelie příležitost vyříditi jeho pozdravy Miladě. Milada tehdy dostala přes Sýkoru vzkaz od Hany Benešové, že Amelie u nich byla a že slíbila Miladu podrobně informovat o jejich významném rozhovoru. Teď Milada doufala touhou slyšet o všem a pro Amelii už nebyl žádný důvod ke zdržlivosti. Jednoho dne, krátce po Benešově pohřbu, dostala vzkaz, aby den na to byla na stanici električky v blízkosti Černínského paláce. Tam měla v určený čas nastoupit do udaného vozu tramvaje, kde na přední plošině stála Milada Horáková. Ve voze na ní měla zběžně, lhostejně kývnout a dobře dávat pozor, kde ona vystoupí. Na následující stanici měla sama vystoupit a zahrnout do malé uličky mezi vysokými zdmi zahrad, kde se člověk lehce mohl přesvědčit, zda není sledován. V příští příčné ulici měla na ní znova naražit a ona jí měla ukázat cestu k své nablízku položené vile. --Vše šlo tak, jak bylo plánováno. Když se v pořádku ocitly v Miladině pokoji, Milada šla do kuchyně a přinesla táč s kávou a s pečivem. Ten všední den byl zvolen úmyslně, protože její pomocnice v domácnosti měla tehdy volno. Milada zatáhla záclony a mluvila velmi tiše. --Amelie tam zůstala mnoho hodin a Milada ji zasvětila do spousty věcí, o nichž do té doby neměla ani potuchy. Bylo zřejmé, že bylo hodně co dělat - právě i pro Amelii! Měla přece téměř neomezené možnosti zprostředkovat styk s vnějším světem, zejména s těmi, kteří již byli na druhé straně dobře strážných hranic. Když impulsivní Milada viděla Ameliinu ochotu, vylítla a vřele ji políbila - "vlastně jsem od Tebe ani nic jiného nečekala". Od té chvíle jí začala tykat, jakoby to byla samozřejmá věc. Dosud se sice oslovovaly křestním jménem, ale podle českého zvyku si vykaly. A tak začaly dělat plány a dohodly se o oklikách, které by v budoucnu měly použít, aby mohly dosáhnout jedna druhou. Nebylo vhodné se příliš často scházet, tak hanebně byla již tehdy Milada strážena. --Když již před tím Sýkora Miladě prozradil, co Amelie vyprávěla o Benešově změně stanovisku a nových rozhodnutích, byla přešťastná. Teprve když by se mu podařilo tak či onak uniknout přes

JUDr. Milada Horáková, nar. 25. prosince 1901, popravená čs. komunisty 27. června 1950.

Švédská hraběnka Amelie Posse-Brázdová, nar. 11. února 1884, zemřela 3. března 1957.

hranice, byla by se cítila přesvědčena, že se něco skutečně účinného může udělat v jejich hnutí odporu. Ona i druzí jiní naléhali na Beneše od únorového puče prosbami, aby se rozhodl pro takový krok, ale naráželi vždy na stejné nezlomné odmítnutí. --Jak šťastnou ji udělalo jeho rozhodnutí, tak plná úzkosti byla pak, když za krátko jeho nemoc vzala obrát k horšímu. Prodělala taková muka v posledních týdnech, jako ti tři-čtyři další lidé, kteří byli do plánu zasvěceni, a byla stejně zoufalá jako oni, když smrt udělala všemu konec /3. září 1948/.

Amelie mluvila s Miladou také o tom, jak jí dělalo starosti, že v důsledku posledních zkušeností se tak mnoho z té silné sympatie, která ji poutala k Čechům, vytratilo. Když během první světové války přišla do blízkého styku s krajany svého muže dola v Římě, byla k nim přitahována a obdivovala jejich statečný boj. Nejen pro osvobození jejich země, nýbrž vůbec pro svobodu myšlení a názorů. Ale teď, co zbylo z toho všeho a z nového právního státu, který Tomáš G. Masaryk s Benešovou pomocí vybudoval na etických základech? Teď když oni oba dva byli pryč, zdálo se Amelii také jejich životní dílo rozpadlé a všechny ty poměry, na které v poslední době narážela /korupce, udavačství, diktát/, způsobily, že hluboce pochybovala o budoucnosti Čechů. --Ale Milada jí připomněla, jak od století náboženských bojů bylo znovu a znovu historickým údělem českého lidu bouřit proti útlaku, mentalitě násilí a obětavě bojovat za svobodu a pravdu. Teď že je povinností každého poctivého Čecha zaujmout znovu své místo v bojové řadě. --Zatím co ona tam seděla s vírou, která mohla hory přenášet, a mluvila o tom, jak všechny jejich boje nakonec vedly k vítězství dobré věci, vracelo se Amelii znovu něco z té náladu, která ji uchvátla za první světové války při jejich nejranějších setkáních s Benešem, a později při mnohých a dlouhých rozhovorech s Tomášem G. Masarykem. Cítila silně, jak jejich duch stále ještě žil a působil.

Čím lepší pohled dostávala Amelie na Miladinu činnost, tím více se bála, jak dlouho jí ještě mělo být dopřáno beztravně v ní pokračovat. Když ji navštívila naposled, snažně ji prosila, aby odešla za hranice dřív, než bude pozdě. Připomněla jí, jak se sama zaradovala ze sdělení, že se Beneš konečně rozhodl pro takový krok, a řekla jí, že teď přišel čas na ni. Uspěla přece v úkolu svěst dohromady ta různá hnutí odporu a rozličnými cestami zajistit spojení, která umožnila spolupráci mezi domácí frontou a vedoucími v exilu. Kdyby se k nim připojila, mohla by být věcí značně prospěšnější, než když se zdržovala dál příliš dlouho doma. Dřív nebo později by to asi skončilo tím, že by byla zbavena svobody a vystavena mučení v káznících a otrockých táborech nového režimu. Milada vylítla a s očima planoucíma smělou důvěrou opakovala Masarykovo staré heslo "Ježíš - ne César!" --"Tady doma je moje místo, tady chci pokračovat ve své práci tak dlouho, jak jen to je trochu možné. V cizině je již naprosto dostatečný počet Čechů, kteří jsou k tomu schopnější než já, ale tady doma jsem já potřeba. Nic jiného teď pro mne neznáméná víc, než tento úkol. Když člověk seděl tak dlouho jako já v německém koncentračním táboře, odsouzen nacisty na 15 let, to ztratil strach z toho, co mu lidé mohou udělat. A i když se moji vlastní krajané tak změnili, přece jen nejsem se to věřit, že by mohli být horší než Němci tenkrát vůči mně".

Amelie žila za svého pobytu v Praze dost nebezpečně. Brala na sebe rizika, kterým se dřív vždy vyhýbala. Věci se zhoršovaly a její možnost pohybu se víc a víc omezovala. Švédské vyslanectví ji upozornilo, že se přes její známé na ministerstvu vnitra dověděli, že je na ni vystaven zatykač, který se má provést 29. října 1948, a že je záhodno, aby rychle odjela. Odmítala napřed, že její úkoly nejsou ještě ukončeny, ale musela se poddat. Podařilo se jí z Prahy odletět do Stockholmu den před naplánovaným zatčením. --Poslední zpráva, kterou dostala od Milady do Stockholmu byla z doby přibližně týden před Miladiným uvězněním. Tehdy byla jedna tzv. "prominentní" Švédka na návštěvě v Praze a když se jí ministr zahraničí ptal, jestli si přeje s někým se setkat, jmenovala Miladu Horákovou. Poznali se při schůzi Mezinárodní Rady žen před časem. Teď se jim podařilo po obědě si promluvit mezi čtyřma o-

čím. Švédka vyřídila Miladě Amelii pozdravy a varovala ji naposled, aby neodkládala útěk. Že Amelie dostala tajnými cestami zprávu, že čas vypršel a že zatykač je možné čekat každou chvíli. Jako odpověď poslala Milada po té Švédce malý kousek papíru v rychlosti tužkou psaný, kde Milada opakovala, že ať se stane, co se stane, nemůže změnit své rozhodnutí. Teď, když se tak mnohé nitky svedly dohromady, musela pokračovat na té cestě, co jí osud či prozřetelnost vykazaly. "Ostatně nemohu se zbavit víry ve svou šťastnou hvězdu, která doposud vždycky stála při mně. Kdyby mne ale nakonec přece opustila, tu jsem připravena na všechno, a doufám, že mi Bůh dá sílu, kterou budu potřebovat".

Když ji ta šťastná hvězda zklamala, splnila se její naděje, co se týče síly od Boha v nejvyšší míře. Nic nemohlo být dojemnější, než její vystupování během celého protahovaného procesu proti ní samotné a jejím dvanácti "spoluviníkům", vrcholící v její velké obhajovací řeči před soudem, kde nezastrašeně a věrně přiznala svou neoblomnou víru ve svobodu a svůj odpor proti diktatuře, ať vystupuje v jakékoliv formě. --Když padl rozsudek smrti, bylo velké vzrušení i v tom vždycky stejně neutrálním Švédsku. Zejména ve světě žen, kde byly mnohé, které Miladu Horákovou znaly osobně. Tak pozdě, jako na podzim r. 1947, půl roku po velkém pražském kongresu, navštívila Milada Stockholm jako jedna z tří českých účastnic kongresu organizace švédských žen. Tam jako všude jinde, získala mnoho přátel díky své obdivuhodně jasné inteligenci a vřelé lidskosti. Z toho vzešlo, že se všechny velké švédské organizace spojily a poslaly telegram na ministerstvo spravedlnosti a prezidentovi Gottwaldovi do Prahy. --Tak dlouho, jak probíhal proces, sledovala ho Amelie ve všech jeho fázích /a hrůzách/ - z části tím, že poslouchala přenosy ze soudní síně, které vysílalo pražské rádio, zčásti tím, že četla referáty v "Rudém Právu", které jí švédské vyslanectví pravidelně zasílalo. O vlasteneckém vystupování Horákové za okupace se nezmínili ani slovem. Amelii bylo zřejmé, že noviny nesprávně reprodukovaly její odpovědi při výsledcích a vkládali jiná slova do jejích úst. "Ale něco překroucit nemohly", napsala Amelie, "a to byla fotografie, jak stála před soudním tribunálem a pronášela svou poslední obhajovací řeč. Mám ji ještě stále před sebou a pod ní stojí text "Dr. Milada Horáková přiznává svoji vlastizrádnou činnost". Její dříve trochu plnější postava zhubla po dlouhém pobytu ve vězení a obličej dostal nový výraz, šlechetný a zjasněný, jakoby znitra osvětlený. Stojí tam tak statečně a vzpřímeně, s důvěrným pousmáním v rtech, dobře vedoucí, co jí čeká".

Později Amelie slyšela, že právě tento obrázek z novin byl vystřižen a tajně uchovávan miliony Čechy. Napsala pak: "Když ji katové oběsili, věřil lidový soud a vláda, že se jim podařilo definitivně zlomit hnutí odporu, jehož vedoucí byla. Neporozuměli, že velká část národa převzala práci po Miladě Horákové a čerpala sílu z jejího odkazu".

Jan Kasal.

/1/ Švédské svědectví o únorovém puči, "České Slovo", Mnichov, květen 1977.

/Poznámka: Původní název knihy je: "När järnridan föll över Prag". Vyšla ve Stockholmu. /

Jaroslav Krejčí

Bylo to přesně před třiceti lety — na začátku roku 1956. Vyfárali jsme po ranní šichtě z Tmavého dolu u Svatoňovic a prošli koridorem oslnatých drátů do lágru. Když jsem procházel na barák, křikl na mne skladník: "Máš tady v písunu nového sociálního demokrata!" Vypravil jsem se za ním a pozval ho "na procházku" po táborovém dvoře. Byla krátká. Ale po těch málo minutách jsem věděl, že jsem o mnoho bohatší. Našel jsem člověka moudrého, vzdělaného, rozumějícího; demokrata celým založením, socialistu přesvědčením a přítele srdcem i hlavou, s nímž spolupracovat je vždy radostí.

Tenkrát mu bylo "teprve" čtyřicet let. Narodil se 13. února 1915 v Polešovicích u Uherského Hradiště, měl za sebou právnické studie na KU, lela aktivního boje proti nacistům za války, několik let činnosti ve Státním plánovacím úřadě, kde se podílel na vypracování sociálně demokratického návrhu hospodářského plánu. Po únorovém puči pak přešel do Národní banky, kde byl později s jejím guvernerem Dr. J. Nebesálem zatčen a odsouzen pro "velezradu" na 10 let žaláře. Ale všechna tato dřívější činnost jako by byla jen přípravou k tomu, aby se z něho stal vědec širokého rozhledu, přesného, objektivního myšlení a především učitel ukazující citlivým přístem na to podstatné ve společenské, hospodářské i duchovní problematice světa.

Jeho učitelský temperament se projevil zejména v dobách ohrožení. Brzy po osmačtyřicátém roce se podíli společně s filozofem Janem Patočkou na práci první "soukromé univerzity", na které seznamuje posluchače s jinými hospodářskými koncepcemi a principy, než byly v té době prosazovány komunisty. Později se léžilše jeho zájmu přesouvá na pole sociologie: do komunistického koncentráku přichází už vybaven nejen širokými sociologickými vědomostmi, ale i koncepty srovnávacích studií, o které se ochotně podílí ve vězení se svými přáteli a mladými posluchači.

Po návratu z vězení pracuje jako dělník v pražském družstvu Mechanika — ale po večerech a nedělích, o dovolené a v každé volné chvíli pokračuje ve svých srovnávacích studiích a píše (do supliku ovšem) své první práce z oboru sociologie, kterou chápe jako komplexní sociální vědu. Zavázán v mnohem pracím A. Toyenbeeho dopracovává se v té době už vlastního pojetí a metodiky studia společnosti. A v jeho bytě se nadále schází houf přátel s posluchači, jimž tyto ilegální semináře jsou nejen zdrojem nových poznatků, ale především upevněním vřely v hodnoty humanity, komunisty brutálně poličované.

Teprve po srpnu 1968, kdy odchází do exilu, dostává se mu plně publikační a učitelské možnosti. Univerzita v Lancasteru, kde působí v prvních letech jako docent, ho jmenuje řádným profesorem oboru evropských studií, a na knižním trhu se objevují jeho knihy o sociální struktuře a stratifikaci Československa (1972), rozdělení Německa (1976) a srovnání národního důchodu Československa, Polska a Jugoslávie, jakož i ve spolupráci s V. Velimským práce o etnických a politických národech Evropy (1981). Poslední jeho kniha, srovnávající velké revoluce (Great Revolutions Compared: The Search for a Theory, 1984), kterou vydal ve spolupráci se svou ženou, je skvělou ukázkou racionálního pochopení revolučních procesů. A vedle toho jde i bohatá přednášková činnost.

Při tom všem pracuje Jaroslav Krejčí neúnavně v Československé sociální demokracii jako člen předsednictva, předseda agilní zemské organizace ve Velké Británii, pod jeho vedením vychází k 100 výročí strany v r. 1978 sborník prací "Sozialdemokratie und Systemwandel" a jako předseda programové komise připravuje návrh programu strany, který sjezd v Curychu přijímá za základ další programové a politické práce. Vynikající je i jeho účast na práci Československé společnosti pro vědu a umění a v jejích časopisech.

Když člověku takhle sedmá desítka, vyžívá to k bilancování. U Jaroslava Krejčího se ale setkává se zcela jiným přístupem: v jeho hlavě, na jeho stole, v jeho skřípěch je ještě mnoho plánů, které třeba pracovní naplnit. A tak mu v této chvíli přejeme — a jistě nejen za všechny ostatní sociální demokraty, ale za všechny, které svým přesvědčivým slovem i přátelským srdcem obohatil — aby mohl v plné svěžesti, podporován svou ženou a spolupracovníci Aničkou naplňovat nejen ty své dnešní, ale i všechny budoucí plány.

KAREL HAUBÝ

/Tento znamenitý článek vyšel v posledním čísle "Práva Lidu"./

Z OKUPOVANÉHO ČESKOSLOVENSKA

V ČSSR má být v příštích letech uvedeno do provozu 12 atomových reaktorů. Jen do roku 1990 to bude stát asi 90 miliard Kčs. Reaktory v Jasl. Bohunicích, Mochovicích a Dukovanech nemají radioaktivní zónu chráněnou dvojítm pláštěm—pár kilometrů od osídlení! Největší plánovaná atomka Temelín s výkonem 4.000 megawattů spotřebuje každou vteřinu potoky vltavské vody, které 4 chladírenské věže vysoké 150 metrů rozptýlí do okolí jako radioaktivní páru. Atomová elektrárna s výkonem 1.000 MGW dodává za rok 250 kg plutonia, které stačí na výrobu 25 jaderných hlavic. ČSSR je atomovou základnou Varšavské smlouvy. -- "Hlas Revoluce" přinesl 26.4. článek "Olomoučtí vojáci v odboji", který obsahuje tato jména: kpt. Jan Skokánek, mjr. Metoděj Šimek, bratři Weinsteini, plk. Václav Ždímal, gen. Vojtěch Luža, mjr. Alois Petráš, mjr. Krbeček, mjr. Kouřil, jakož i poddůstojníci F. Obruča, F. Hochman, B. Kujal, K. Vališ a A. Zajíc. Jiný článek připomněl obět Jana Opletala, nar. 31.12.14 ve Lhotě nad Moravou. Zemřel v Praze 11.11.39 a je pochován v Nákle. -- "HR" měl 15.2.c.r. článek "Síla jednoty", který popisuje jednání vedení ÚVODU za 2. války, zvláště docenta V. Krajiny, s komunistickým podzemím. Jednání začala v létě 1941. Do té doby se čs. komunisté až na malé výjimky akcí proti něm. okupantům neúčastnili. -- Bratislavská TV vysílala nedávno pořad "Neviditelná fronta" o lidech, kteří se vrátili ze Západu. Vystoupil i jeden navrátilce z Kanady, který doma zanechal ženu a dítě. Připustil, že měl slušnou práci i plat. Program měl za úkol odradit letošní turisty od touhy zůstat na Západě. -- V Dobřichovicích /Tyršova 104/ oslavil své 80. narozeniny býv. poslanec fed. parlamentu František Vodsloň. Byl jeden ze čtyř poslanců, kteří v parlamentu po sovětské invazi v r. 68 hlasovali proti takzvanému "dočasnému pobytu" sovětských vojsk. /Další byli: F. Kriegel, B. Fuková a G. Sekaninová-Čákrťová./ -- Jana Navrátilová, sestra Martiny, požádala na americkém velvyslanectví v Bonnu o americký asyl. Skoro současně oznámila Praha, že dovolí Martině, aby hrála v ČSSR tenis jako členka amerického týmu. -- Zjistilo se, že výbuch na letounu TWA na cestě z Říma do Athén byl způsoben čs. plastikovou bombou zn. SEMTEX, kterou ČSSR vyváží do Syrie. -- Výrobek kopřivnické Tatrovky, slovenská "STRELA", se dožila "50". -- Obránce Sparty Jaroslav Burgr oslavil "80". -- Z hotelu Podhorje nedaleko Mariboru v severní Jugoslávii zmizelo nedávno 16 čs. hostů. Přesli s nejnntnější nedalekou rakouskou hranicí a požádali o asyl. Pobyt v hotelu jim prý ochotně zařídil Čedok v Praze.

"PROPAN MŮŽE BÝT ŽIVOTU NEBEZPEČNÝ"

Plynové grily jsou populární a hospodárné, když na nich vaříte venku, ale musíte je udržovat vždy v pořádku. Každé léto dojde ke zranění, které způsobí exploze propanového grilu. Zde je několik rad, aby vám nevybuchla vaše "party".

1. Propojte správně propanovou bombu s grilem a dejte pozor, aby se bomba nedotýkala rozžhaveného železného předmětu. Dbejte příložených instrukcí.

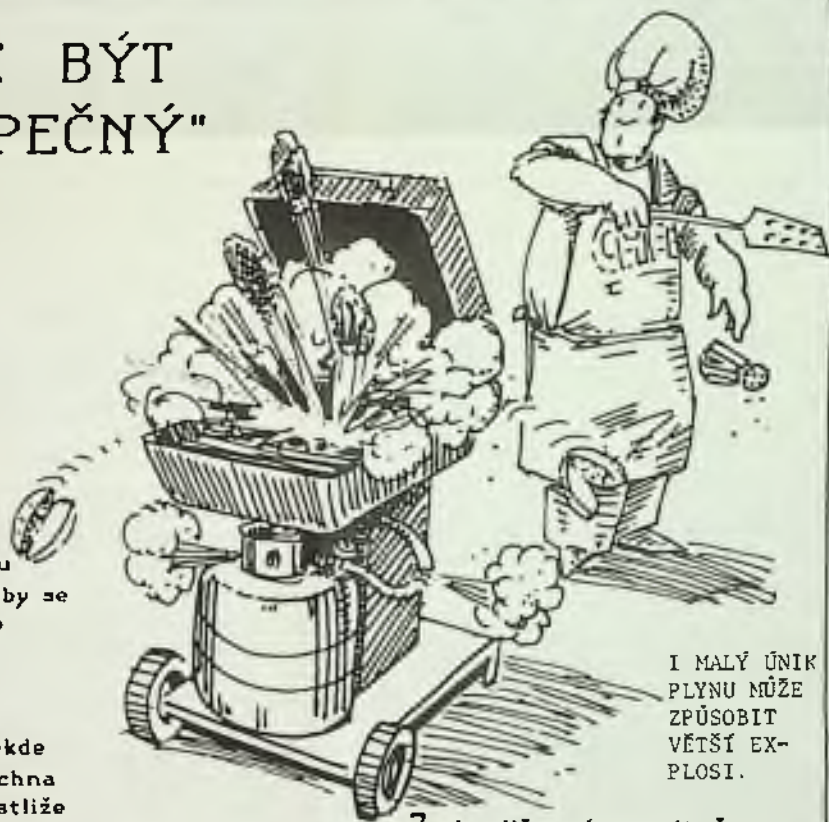
2. Dávejte pozor, aby propan někde neucházel. Umyjte bombu a všechna propojení vodou a kartáčem. Jestliže propan uchází zjistíte to podle mýdlových bublinek.

3. Mějte svůj gril nejméně tři metry od zdí budov, zavěšených konstrukcí a od hořlavých předmětů.

4. Nezapalujte gril hořlavinami. Když gril zhasne počkejte nejméně pět minut, než ho znovu zapálíte.

5. Když ho již nepotřebujete, zavřete všechny kohoutky.

6. Nikdy nenoste propanové bomby do místnosti.

7. Jestliže máte pocit, že s vaším grilem není něco v pořádku, nechte ho přezkoušet odborníkem.

Měli byste si být jisti, že během "party" nebudete volat hasiče. Zadarmo můžete obdržet brožuru: "Living Safely with Propane," když napíšete na Consumer Information Centre na 555 Yonge St. Toronto, Ont. M7A 2H6 - (416) 963-1111 nebo můžete volat zadarmo 1-800-268-1142. Obyvatelé z Ontario, jejichž telefonní předčíslo je 807 mohou volat prvé číslo na účet volaného.

Ministry of Consumer and Commercial Relations
Ontario
Minister, Hon. Monte Kwinter
Premier, Hon. David Peterson

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

Z Traiskirchen-

nu v Rakousku
došla zpráva,

že tam do důchodu odešel vedoucí tábora a vládní rada Karel Radek. Vedení APCR v Rakousku - v čele s O.Koutným-mu za jeho dlouholetou práci poděkovalo. --Zorka Planavová-Poyserová se v Rakousku díky "KL" sešla se svým přítelem z dětství prof.R.Lužou. --Z Anglie došla zpráva, že tam vyšlo II.vydání politických pamětí dr.Ladislava Feierabenda.Jde o polovinu původní práce. Stojí \$10 na adrese:ROZMLUVY, 18 Church Hill,Purley,Surrey,CR2 3QN,England. O vydání se zasloužil A.Tomský. --Hlavní knihovnice Bílého domu,krajanka Taťána Sahánková, byla vyznamenána prez.Reaganem.Navštíví Toronto koncem června. --Ve Västerås ve Švédsku se dožil 80.narozenin významný sociální demokrat poúnorového exilu František Rauš. Před válkou byl gen.tajemníkem soc.dem.mládeže a redaktorem "Mladého Socialisty". --Ve Scottsdale,Arizeměl 11.5.t.r. známý astronom našeho původu,prof. J.Allen Hynek,expert na UFO. Působil po řadu let na Northwestern University v Evanstonu. Bylo mu 75 let. --Došel pohled z 9.Velesezení Evropského poradního kruhu českých a slovenských skautů v Clattu,NSR, s 15ti podpisy. --Prof.Adolf Karlovský z Basileje nám připomněl, že kníže dr.Karel Schwarzenberg byl dragounským poručíkem v záloze, zraněn během pražského povstání a byl dekorován Čs.válečným křížem. --Na 75 vědců se účastnilo semináře o Podkarpatských Rusínech na U.of Pennsylvania ve Filadelfii. Konečné slovo měl prof.Paul R.Magocsi z torontské univerzity. --Knihkupectví Bohemia,Ackerstr.31,Uster,Switzerland, vydalo knihu Jana Pícku "Seznam", spec.pro přátele humoru.Stojí \$9:50. --Dagmar Trnková z Paříže obhatila poslední číslo "Věstníku ČSNRA" článkem "Šest cest Karla IV.do Francie". --Podle všech náznaků bude VI.Slet v Curychu po všech stránkách úspěšný,díky dobré organizaci našich Sokolů ve Švýcarsku.Jen počasí je otazník. --Knihu dr.M.Cíglera "Czechs in Australia" lze objednat za \$11:00 na:AE PRESS,P.O.Box 186,Blackburn,3130,Australia. --San Francisco navštívil vedoucí newyorské centrály APCR,Vojtěch Jeřábek. Sešel se mj.s Jiřím Špánkem z Burlingame. "Listy" mají novou adresu: Via del Corso 57,00186 Roma,Italy. Předplatné lze poslat na Listy,Postschekamt München 112 76-802. --Právě vyšel II.díl Pejskarovy "Poslední pocty" došel do Kanady a zájemci si jej mohou objednat u "Kan.Listů" za US \$40. /Tisk stál víc a pak doprava. --V. Chochol nám poslal pěkný článek z listu "Statesman-Journal" Salem,Oregon,o Sokolce č.1. v našem exilu, sestře Marii Provazníkové. Článek měl nadpis "Health and freedom for life". --S.Bělský,rezident v Melbourne,Austrálie,by rád měl adresy přátel Franty Juhana,Edy Hrabáka a Bohouše Háby. --Jiřina Fuchsová z L.Angeles napsala báseň na počest Jaroslava Seiferta. --Ann Korec hledá Vladimíra Bednáře,který odešel v listopadu 84 do Jugoslávie. --Kpt.Láda Prchala, syn známého generála,prý žije ve Španělsku. --Libuše Drobílková si vzpomněla, že studentská revue "Doba",redigovaná v Ludwigsburku v letech 48-49 M.Vlasákem,měla vynikající obsah. Máme v archivu prvních 10 čísel. Mnozí z členů red.rady později přešli ke "Skutečnosti". --Martin Hrabík a dr.Erazim Kohák přednášeli pro krajany ve Windsoru,Ont. --V Londýně zemřel dr.Josef Šádek,býv.osobní tajemník B.Laušmana.Šádek byl v 50 letech vězněn v Jáchymově. --Plk.J.Novák,MBE,se má podrobit menší operaci. --Rev.dr.J.Lang svolal X.Naardenské Setkání do Curychu na 2.7. --"Hlas Národa"připomněl, že před 670ti lety se narodil Karel IV,Otec vlasti. --Mjr.Ant.Bartoš promluvil 1.6. v New Yorku o paraskupině CLAY-EVA. --Dr.Josef Kratochvíl,NSR,vydal brožuru "Špačci na Masadě",31 stran. --Básnická sbírka Emila Antla "Návrat" vyšla ve Vídni. Stojí US\$7:50 u P.Pastrňáka,Lindengasse 5,1070 Wien,Austria. --I mezi našimi krajany se zásluhou "KL" diskutuje osud R.Wallenberga.Ve Švédsku po něm zatím ulice pojmenována nebyla. --Tibor Capla a M.Zapletal jsou v NY aktivní ve "Slovak Holocaust Survivors Organization". --Jan Kuncíř napsal článek "Ministerstvo spravedlnosti",v němž odsuzuje instituci retribučních dekretů. --Martin Zubatý /San Diego,CA./navštívil Dubrovnik a Viden. --Video kazeta filmu "Kantuta" je za US\$52:50 na adrese:Ingrid Productions,P.O. Box 15240,S.Lake Tahoe,CA.95702,USA. --Desky,kazety nabízí:V.Veit,Einwang. 17/2/3,1140 Wien,Austria. --V N.Yorku zemřel restaurátér Jaroslav Ruč. --Pozdrav od Tyršova kamene v Oetzu poslali Jan a Ingrid Polínkovi. --M.Petrů z R.Hill,Ont. bude přednášet na kongresu SVU v Bostonu o tréninku našich letců v Kanadě za války. --Ve Švýc. zemřela Jana Koželuhová,manželka tenisty Antonína.Bylo jí 88 let. --V.Kříž dokončuje v S.Fr. rukopis své knihy "Neobyčejné cesty". --V.Grubl emigroval z Turecka do USA. --Jan Matuška by rád z Itálie do zámoří. --Nová adresa:"Hlasy",8 Roger Pl.,Seven Hills,NSW 2147-Australia.Red.Petr Rada. --Nová kniha:Joža Karas "Music in Terezín, 1940-45",223 stran,US\$16:95.Adresa:Book Publishers,9 E.40th St.,New York,NY 10016, USA.

Karel Fišer z Ohia,čestný předseda Svazu čs.sportovců v zahraničí,plánuje cestu na VI.Sokolský slet v Curychu. Bude mít s sebou tyto 2 krásné poháry,které věnoval vítězům turnaje ve volejbalu.

V JEDNOM TÁBOŘE S KOMUNISTY

"Zpravodaj".
Svycary./

O neutěšených poměrech v italských uprchlických táborech jsme dostatečně informováni. Dosud však nebylo slyšet o táborech v Řecku, kde jsou životní podmínky podobné. Dočetli jsme se o nich v exilovém časopise "Tydzien polski" v článku, který je mimo jiné podepsán slovenským exulantem Jozefem Černanem. Vyjímáme z něho nejdůležitější informace:

Uprchlíci z Polska a z Československa se shromažďují zejména v Athénách a v Lavrionu. V Athénách jsou ubytováni v různých hotelech, kde mají zdarma jen bydlení a lékařskou péči. Ti, kteří si sehnali podnájem, dostávají od úřadů podporu, která vystačí sotva na úhradu nájmu. Z čeho žijí, než se dočkají emigrace prostřednictvím vysokého komisaře pro uprchlíky OSN nebo World Christian Council, článek nepraví. Pisatelé jsou v táborech v Lavrionu. Tam je dnes kolem 120 Poláků a "o něco méně uprchlíků z Československa". Bydlí zadarmo v místnostech pro 10 až 14 osob s patrovými lůžky, mají celodenní stravu a lékařskou pomoc. V jídelně chybí čerstvá zelenina, z hygienických předmětů dostávají pouze toaletní papír. Peníze, za něž by si koupili chybějící předměty, nedostávají. Lůžkoviny se vyměňují každých deset dní. Pracovní povolení se neuděluje, mohou vykonávat jen těžké a mizerně placené práce (100drachem na hodinu, tj. 80 amerických centů). I taková práce se těžko sežene, protože Lavrion je malé městečko a uprchlíků se nedovoluje opustit jeho okruh. Největší nesnázi jsou turečtí a kurdští komunisté, se kterými jsou uprchlíci ze země soc. bloku v jednom lágru. Ti jsou velmi agresivní, napadají exulanty z komunistických států brutálně a několikrát je zbili tak, že napadení museli do nemocnice. Nesnáze zvyšuje, že jídelny a učebny angličtiny jsou v barácích, které obývají právě ti komunisté, které jen přítomnost policie zdržuje od dalších násilností. Na emigraci z tábora se čeká až půldruhu roku, je ztížena tím, že v táborech není telefon a cesta na konzulát do Athén stojí tolik, že si ji uprchlík nemůže dovolit.

KAREL SCHWARZENBERG

Rádi jsme s ním hovořili a diskutovali. Až před delším časem se odmlčel - onemocněl. A nám pak už jen zbývalo při každé příležitosti, po každé bohoslužbě v našem českém kostele se s účastí poptávat jak se mu daří. Nyní přišla zpráva, že 9.dubna 1986 zemřel. Náš dr. Karel Schwarzenberg.

Pisatel těchto řádků pak vzpomíná zesnulého se zvláštním steskem a smutkem. Velmi si vážil přátelství tohoto vědeckého historika. Rád a s vděčností vzpomíná na návštěvy u něj a setkání s ním. Na všechny ty dlouhé diskuse o všech možných otázkách rázu náboženského, politického a především historického. Zesnulý byl opravdu živou knihou naší historie nejen dávné, ale i té nejmladší. Z počátečních hovorů před mnoha léty se vyvinul otevřený a upřímný poměr, dialog věcný, po všech stránkách tolerantní, spočívající na společném základě. Neboť zesnulý byl šlechtic nejen rodem, ale i duchem. Pozorně dovedl poslouchat jiné názory, přemýšlet o nich a zvážit je a byl vždy připraven akceptovat věcné argumenty. Bože, kolik to bylo za ta léta večerů, pěkných, podnětných a nezapomenutelných! Kolik úvah, vzpomínek, živých diskusí, ale také vzájemné shody!

Zesnulý byl českým vlastencem a to

nejen ve smyslu zemském - Země Koruny České umenšovat nedati... Dojemné byly diskuse a vzpomínky na První republiku, na Masaryka, na celé to tolik slibné dvacetiletí nových začátků moderní naší státnosti. A často se v mysli vynořovalo přání, aby v tomto vlastenectví Schwarzenbergové nebyli sami, aby byli v mnohém příkladem i těm, kdož jsou v exilu pochybovači nejružnějších odstínů a světoběžníky v nikoliv dobrém slova smyslu. Šlechtic, monarchista, plně akceptoval republiku, byl jejím zastáncem a obhájcem. Tolik by bylo třeba napsat, tolik pěkných vzpomínek se vynořuje v paměti...

Karel Schwarzenberg věřil, hluboce a opravdově. A nyní je tedy u svého Boha, aby vydal počet ze skutků své pozemské pouti. Jisté dojde spravedlivého posouzení. Byl dobrým člověkem. Jeho pozemská pouť skončila, zůstala vyoraná brázda na roli historické vědy, šlechtického stavu českého a roli národní. Všichni, kdo jsme zesnulého znali, a dvojnásob ti, které s ním pojilo přátelství, truchlíme nad jeho odchodem. Zbývá nám dnes smutek. Bude nám chybět, velmi chybět, ale v naší mysli zůstane trvale s námi ve svém díle, ve vděčných vzpomínkách.

JOSEF JONÁŠ

Family
Trust Ltd

GEORGE J. B. DANES, B.A

Kupujeme a prodáváme
nemovitosti.

Specializace Scarborough a
východní Toronto.

685 Markham Road Office: 439-1660
Cedar Heights Plaza Residence: 266-1659